

monopartit. Un cvartet cu clarinet, în formula consacrată de Olivier Messiaen în al său **Quatuor pour la fin du temps**, dedicat (și apropiat prin tenta sa evocatoare) remarcabilei scriitoare de limbă franceză Marguerite Yourcenar. Compozitoarea, cu toată modernitatea care îi este structurală, a dat acestei lucrări o alură rococo, plină de vivacitate și de prospețime, o lume a unui artist care întinerise pe podium ca stil componistic și ca performanță interpretativă.

În suta acestui recital a avut loc și momentul lansării cărții **“De la Orfeu la Giacometti, sub semnul fantasticului”** de Carmen Maria

Cârnelci, apărută la Editura Muzicală. Din comentarea acestui volum de către compozitoarea Doina Rotaru cei de față au putut reține valoarea științifică și analitică a textului, dar și talentul literar al autoarei. Citatele din volum extrase și prezentate asistenței de Doina Rotaru

au fost în măsură să contureze o spiritualitate creatoare de distinsă condiție, inclusiv în relevarea parcursului istoric și sapiențial al artei, în diferitele sale volute.

Mircea ȘTEFĂNESCU

Recital de pian

În 31 octombrie 2017, pe scena sălii mici a Ateneului Român, tânărul pianist Alexandru Manolache a susținut un recital cuprinzând lucrări importante din principalele epoci creatoare. Elev în clasa a XI-a la Colegiul Național George Enescu din București, la clasa distinsei profesoare Mihaela Zamfirescu, muzicianul desfășoară o activitate artistică bogată, prestațiile sale fiind apreciate în cadrul concertelor susținute pe scene din capitală și provincie, dar și în numeroase concursuri de interpretare pianistică. Recitalul de la Ateneu a confirmat nivelul înalt al pregătirii sale instrumentale și muzicale, capacitatea de a reliefa particularitățile stilistice și mesajul fiecărei lucrări în parte, precum și dorința de a realiza versiuni cât mai expresive ale repertoriului abordat.

În deschiderea programului, Alexandru Manolache a interpretat **Preludiu și fugă în Fa diez major, vol. I, BWV 858** de Johann Sebastian Bach; am admirat tușeul plin de rafinament cu care a conturat motivele muzicale cu străluciri diamantine și ingenioasele turnuri melodice ale preludiului, precum și realizarea armonioasă și echilibrată a fugii.

În **Sonata în Do major, KV 309** de Wolfgang Amadeus Mozart, pianistul a dezvăluit alte fațete ale personalității sale artistice. A reliefat cu acribie logică și coerența construcției, bogăția de culoare și originalitatea discursului muzical. Dacă în *Allegro con spirito* a transmis o remarcabilă vigoare și a redat în manieră cuceritoare particularitățile imaginilor muzicale, în *Andante un poco Adagio* a pătruns în profunzimea universului mozartian, pe care l-a evocat cu multă sensibilitate și dăruire; în Rondo-ul final, *Allegretto grazioso* a reușit să recreeze cu măiestrie atmosfera senină și sentimentele optimiste ale

compozitorului. Peste tot am simțit preocuparea pentru realizarea în condiții optime a frazării, a calității sonore.

În continuare, pianistul a prezentat **Funérailles** de Franz Liszt - lucrare dedicată memoriei contelui Bathory, (împușcat de austrieci în 1849), inclusă în ciclul *Harmonies poétiques et religieuses*. Publicul a admirat capacitatea tânărului interpret de a realiza imagini contrastante, de o rară frumusețe - unele masive, evocând sonoritatea pianului orchestral, alte interiorizate, cu caracter poetic; a reușit în evidențierea caracterului programatic al lucrării, a spiritului improvizatoric și bravurii specifice, dialogul dintre registrele instrumentului, modulațiile și cromatismele ce conferă o încântătoare diversitate discursului muzical.

Din creația lui Piotr Ilici Ceaikovski, pianistul a ales **Temă cu 9 variațiuni, în la minor**, lucrare remarcabilă prin melodicitatea generoasă, prin bogăția armonică și originalitatea procedeelelor polifonice, prin contrastele dintre imaginile muzicale, prin profunzimea semnificațiilor. Interpretarea lui a vizat conturarea expresivă a fiecărei variațiuni în parte, precum și integrarea armonioasă a secțiunilor în arhitectura lucrării.

În încheierea recitalului am ascultat **Toccata din Suita în Re major, op. 10** de George Enescu, lucrare de anvergură, în care pianistul a făcut dovada talentului și a unei gândiri mature, precum și a nivelului tehnic superior, ce i-a permis să întruchieze un evantai bogat de stări sufletești și de imagini muzicale. Versiunea

caracterizată prin bravură, elan sentimental și impetuozitate a confirmat calitățile interpretului, precum și posibilitatea muzicii de a evoca întâmplări dincolo de fire, fantastice, miraculoase. Am perceput în prestația pianistică plină de strălucire și fantezie, preocuparea de a evidenția melodia cuceritoare, de amplă respirație ce înaintează prin fraze

Alexandru Manolache

lungi, prin inflexiuni în diferite tonalități, transmițând un mesaj luminos, ce face apologia binelui, frumosului și adevărului. Eleganța de stil cu care a fost interpretat întregul repertoriu face trimitere la elogiul adus de Henri Focillon mâinii care "scrie,

cântă și gândește". La cererea publicului, pianistul a interpretat o lucrare plină de vervă și strălucire a compozitoarei Laura Manolache.

Nivelul înalt al prestației artistice din cadrul acestui recital cred că anticipează un parcurs ascendent în

cariera pianistică a lui Alexandru Manolache. Admirând trecutul interpretativ al muzicii românești, îi iubim prezentul și perspectivele de viitor.

Carmen MANEA

Premieră la Iași - Oratoriul *Chemări spre mântuire.* *Pelerini la Sfânta Parascheva*

O premieră absolută a avut loc pe 16 octombrie 2017 la Teatrul Național din Iași, primul oratoriu dedicat unei figuri sacre sub semnătura compozitorului Viorel Munteanu. Deși centrat pe figura Sfintei Parascheva, un simbol al spiritualității moldave și al întregii ortodoxii, această lucrare vocal-simfonică monumentală reprezintă un moment foarte important în evoluția muzicii românești. Nu este doar o excelentă continuare naturală a creațiilor lui Paul Constantinescu, Oratoriile de Paște și de Crăciun, ci înglobează, la nivel simbolic și spiritual un întreg itinerar către mântuirea omului.

Lucrarea este compusă pentru soprană, mezzosoprană, tenor, bas, recitator, cor mixt, cor bizantin, cor de copii și orchestră. Aceasta se traduce în truda a zeci de

oameni dintre care îi menționăm pe soliștii Ana-Maria Donose, Daniela Gorla, Mihaela Blându, Petru Pavel, Daniel Mateianu, Adrian Sîrbu și Pr. Mircea Stoleriu în calitate de recitator. Conducătorul artistic a fost dirijorul Cristian Oroșanu, regia i-a aparținut lui Victor Zaharia iar întreaga mișcare scenică a fost completată de efectele vizuale ale video-designerului Andrei Cozlac. Echipa a fost completată de orchestra și corul Filarmonicii Moldova Iași și de corul *Byzantion* coordonat de Pr. Adrian Sîrbu. Nu puteau lipsi vocile de copii, o completare minunată asigurată de ansamblul *Musica Viva*.

Libretul a fost alcătuit de compozitor împreună cu Preotul Constantin Sturzu iar cele cinci tablouri în care este structurată acțiunea reprezintă un minunat omagiu adus artei care, în Ortodoxie este gândită ca rugăciune. A nu se

înțelege că acest libret este o poveste a vieții Sfintei ci, dimpotrivă, el este un itinerar plin de simboluri care păstrează la nivel central figura ei luminoasă. Autorii au plasat, nu întâmplător, la începutul primului tablou, rugăciunea Domnească Tatăl Nostru - monodia lui Anton Pann, probabil una dintre cele mai puternice și profunde chemări pe care omul o poate adresa divinității. Am ascultat fragmente din imnuri bizantine, Paraclisul și Acatistul Cuvioasei Paraschiva dar și versuri de Mihai Eminescu, Lucian Blaga, George Popa, pr. Constantin Sturzu și Pr. Sever Negrescu, *Cântecul Voievozesei Lupu* (Codex Caioni) și chiar un scurt fragment dintr-un colind de Florii într-o angelică interpretare a Corului de Copii *Musica Viva* coordonați de Daniela Doroșincă.

Din punct de vedere strict muzical, această frescă cu o deosebită încărcătură emoțională ce îi aparține lui Viorel Munteanu este, de fapt, continuarea binemeritată a unui arc peste timp, o completare naturală și firească a ceea ce ne-a dăruit compozitorul acum mai bine de 30 de ani, poemul simfonic *Glasurele Putnei*. Oratoriul *Chemări spre mântuire*

vine ca un răspuns plin de prospețime și noutate care întărește una dintre cele mai frumoase calități ale creațiilor compozitorului moldav, aplecarea către melodie, așa cum o numește chiar el, „cel mai intim fir al muzicii”.

Această muzică de tip religios dar cu substrat academic are la bază cântarea bizantină, una dintre cele mai simple și în același tip intense trăiri spirituale care poate avea loc în Biserică. Compozitorul Viorel Munteanu exploatează cu tehnici moderne toate calitățile specifice monodiei psaltice bizantine ortodoxe și reușește să construiască un adevărat edificiu de simțire. Uimitoare este intensitatea și în același timp ușurința cu care traversează granița de spațiu și timp și transpune - creatorul, artiștii, publicul - într-o dimensiune superioară a înțelegerii simbolurilor creștine. Acest drum al mântuirii prin

muzică și vers nu este unul scurt și nici facil dar nici nu sperie. El este parcurs de toți cei care se doresc a fi pelerini nu numai către Sfânta Parascheva dar chiar către Dumnezeu.

Această lucrare este dovada spiritului versatil al compozitorului Viorel Munteanu, pentru înțelepciunea alegerilor muzicale mereu „prinse” între tradiție și originalitate, mai cu seamă că acest tip de muzică trebuie să se plieze unor libertăți delicate ce nu pot dezechilibra raporturile dintre dogmă și inovație.

Mi-aș dori să revăd această producție vocal-simfonică și pe scenele bucureștene, demnă de a fi prezentată într-un festival de profil. Este nevoie de o echipă unită, de oameni care iubesc această muzică și de răbdare dar sunt convinsă că publicul ar răsplăti cu prisosință eforturile artistice așa cum s-a întâmplat și la Iași.

Andra APOSTU